

Sygn. akt V CSK 399/20

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej "P." w W.
o ustalenie nieistnienia uchwał, ewentualnie ustalenie nieważności uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 sierpnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „P.” w W. (dalej - „Spółdzielnia”) od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 lipca 2019 r. ustalającego nieważność bliżej oznaczonych uchwał Walnego Zgromadzenia Spółdzielni o powołaniu członków Rady Nadzorczej Spółdzielni.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżąca wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Jej zdaniem, istnieje potrzeba wykładni art. 41 ustawy z 16 września 1982 r.

Prawo spółdzielcze (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 648; dalej - „Pr.Spółdz.”), art. 45 § 1 Pr.Spółdz. oraz art. 8³ ust. 10 i 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1208; dalej - „u.s.m.”). Ustawodawca bowiem nie wypowiedział się w sposób jednoznaczny co do konieczności podejmowania uchwały w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej, a zatem - zakładając racjonalność jego działania - miał w tym określony cel, który wyraża się w odesłaniu do uregulowań statutowych. Również art. 41 § 1 Pr.Spółdz. nie stanowi o konieczności wyboru członków Rady Nadzorczej w formie uchwały, a jedynie zawiera obostrzenia co do warunków podejmowania uchwał przez Walne Zgromadzenie. Logiczną konsekwencją takiego rozumowania są regulacje zawarte w art. 8³ ust. 10 i 11 u.s.m., które rozróżniają projekty uchwał i żądania zamieszczenia oznaczonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia. Z tego punktu widzenia, twierdzenie jakoby możliwość wprowadzenia do porządku obrad oznaczała, iż mogą być one przez Walne Zgromadzenie wyrażone jedynie w formie uchwały, jest - w ocenie pozwanej - całkowicie chybione, gdyż skoro nie było projektu uchwały z podpisami stosownej liczby członków spółdzielni, to nie może być i samej uchwały. Skarżąca dostrzegła, że argumenty Sądu Apelacyjnego, korespondujące z argumentacją Sądu Okręgowego, „zdają się być powszechne w orzecznictwie sądów”, jednakże takie stanowisko judykatury jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami i może być rozważane co najwyżej w charakterze postulatów *de lege ferenda*. Skoro zaś tak, to istnieją uzasadnione wątpliwości co do interpretacji wzmiankowanych przepisów w odniesieniu do zasad wyboru członków Rady Nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej i swobody regulacji statutowych w tym zakresie, a w konsekwencji istnieje potrzeba wiążącej wykładni tych przepisów przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w

sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. postanowienia z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl., z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, niepubl., z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z dnia 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, niepubl., z dnia 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, niepubl., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, niepubl.).

Skarżąca nie sprostала ciężarowi przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez nią poważne wątpliwości interpretacyjne. Wymagało to nie tylko określenia przepisów

wymagających wykładni, ale także wskazania poważnych wątpliwości interpretacyjnych związanych z ich stosowaniem, potwierdzonych w szczególności poglądami doktryny lub orzecznictwa. Zwłaszcza, że kwestia podejmowania przez organy kolegialne (nie tylko spółdzielni) decyzji jest przedmiotem bogatego dorobku, który przy próbie podważenia rozpowszechnionej praktyki orzeczniczej sądów, dostrzeganej przez pozwaną, nie może być ignorowany. Tytułem ilustracji warto zwrócić uwagę, że zgodnie z tym dorobkiem walne zgromadzenie, będąc organem spółdzielni, wyraża wolę w postaci uchwał, przyjmowanych większością głosów. Jeżeli uchwały te zmierzają do wywołania skutków prawnych - choćby tylko „wewnętrznych”, między spółką a członkami organu - stanowią oświadczenia woli spółdzielni (tzw. woli zbiorowej), głosowanie zaś jest właściwym organowi kolegialnemu aktem formowania i ujawniania tej woli. Dotyczy to także wyboru członków rady nadzorczej, które następuje przez podjęcie uchwały, co potwierdza np. art. 8² ust. 2 u.s.m., wskazując, że „uchwała w sprawie wyboru” pracownika spółdzielni do Rady Nadzorczej jest nieważna (a nie „wybór” pracownika). W tym świetle nie można przyjąć, że nader szczupła argumentacja pozwanej, tylko wybiórczo odnosząca się do racji przedstawionych przez Sąd Apelacyjny, dowodzi istnienia poważnej wątpliwości.

Niezależnie od tego, trzeba też stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wyjaśnia, z jakich przyczyn rozstrzygnięcie wskazanych w nim wątpliwości jest - w kontekście podstaw skargi kasacyjnej - istotne dla wyniku postępowania, skoro ocena, iż w sprawie doszło do podjęcia uchwały przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni nie jest w skardze podważana.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wysokość należnych powodce kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym ustalono zgodnie z § 10 pkt ust. 4 pkt 2 w związku z § 8 ust. 1 pkt 1 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.).